

Summary
S.S.Petrovs'kyi

Project Activities in the History of Educational Theory and Practice

The article carried the historical and pedagogical analysis of the emergence and development of project activities in the history of mankind. The possibilities of using the project at the present stage of development of educational theory and practice.

Keywords: project history of the project method, the project activity, the current method of application projects.

Дата надходження статті:

„4” квітня 2011 р.

УДК 378.011.3.051:687.01(045)

І.В.ПРОДАН,
аспірантка
(м.Луганськ)

Розробка системи формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу засобами самостійної роботи у ВНЗ

В даній статті розглянуто можливість застосування у навчальному процесі ВНЗ педагогічної системи ефективного формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи у контексті сучасного розвитку професійної освіти. Розроблена педагогічна система, спрямована не тільки на розвиток, навчання, виховання, освіти особистості, а також і на появу в неї новоутворень, заданих стратегічними і тактовними цілями освіти.

Ключові слова: педагогічна система, дизайнери одягу, самостійна робота, ВНЗ.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Аналіз стану проблеми формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи показав, що дане питання є актуальним в сьогоденні. Питання формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу є складною психолого-педагогічною проблемою. Це зумовлюється тим, що сучасні зміни, які спостерігаються у суспільстві, завдають значного впливу на систему професійної освіти та потребують застосування педагогічних інновацій, що стануть відповіддю на ті виклики, які були зроблені суспільним перетворенням. Невідповідність існуючих розробок в системі підготовки студентів-дизайнерів, ставлять питання дослідження формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи у контексті сучасного розвитку професійної освіти у вітчизняних ВНЗ.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Розробка у нашому дослідженні системи формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи у ВНЗ спирається на ідеї сучасної педагогіки. До них ми відносимо ідею безперервної освіти, яка характеризує постійне удосконалення своєї професійної культури студентами-дизайнерами. Наукова організація процесу формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу припускає розробку системи цього процесу і її науково-теоретичне обґрунтування.

Підвищення ефективності професійної підготовки пов'язують з науковою організацією цього процесу С.Архангельський [2, с.67], В.Беспалько [3, с.61], Е.Зеер [6, с.65] з приведенням його в певну систему.

Розглядаючи поняття „педагогічна система”, ми спираємось на трактування, дане В.Беспалько: „Під педагогічною системою ми розуміємо певну сукупність засобів, методів та процесів, які необхідні для організованого, цілеспрямованого та спеціального впливу на формування особистості з заданими якостями” [2].

Педагогічна система – це взаємодія різних взаємопов'язаних структурних компонентів, які об'єднані однією освітньою метою розвитку індивідуальності та особистості. Педагогічна система традиційного освітнього процесу складається з наступних елементів: мета навчання; зміст навчання; ті хто навчається; ті хто навчають; методи, засоби і форми навчання.

Підсумовуючи думку В.Беспалько, ми вважаємо, що сутність педагогічної системи уявляється як її спрямованість на розвиток, навчання, виховання, освіти особистості, так і на появу в неї новоутворень, заданих стратегічними і тактовними цілями освіти.

Формулювання цілей статті... Отже, метою нашої статті є розробка педагогічної системи, яка буде ефективно сприяти формуванню професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи у ВНЗ.

Виклад основного матеріалу... Розробка системи формування професійної культури дизайнерів одягу у процесі самостійної роботи спирається на ідеї сучасної професійної педагогіки, яка

характеризується створенням умов для повної реалізації особистістю свого творчого потенціалу, набуття „вміння вчитися”, на що й спрямована самостійна робота.

Підкреслимо, що під системою формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи ми розуміємо педагогічну систему з високим рівнем упорядкованості її компонентів та зв'язків між ними.

Розглянемо питання про необхідність реалізації системи формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи. Перелічимо ознаки системи [5].

1. Система завжди складається з безлічі різних компонентів. У ВНЗ з точки зору навчальних підрозділів компонентом системи виступає студентська група, а викладач – це навчально-допоміжний персонал.

2. В системі існують зв'язки між елементами – послідовні зв'язки між компонентами освітнього процесу, між змістом різних дисциплін, між видами навчальної, аудиторної і позааудиторної роботи.

3. Система завжди ієрархічна. Ієрархічність може бути представлена різними лініями. Це, насамперед, відношення викладач – студент, керівництво, ієрархія форм від конспектування до творчої кваліфікаційної роботи.

В цілому, з нашої точки зору, система формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи як педагогічна система, реалізується у ВНЗ, відображаючи при цьому сукупність системоутворюючих факторів, умов функціонування та структурних компонентів.

У зв'язку з вищезазначеним представимо розроблену систему формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи у ВНЗ у вигляді рисунку (рис. 1).

Перейдемо до характеристики системи. У зв'язку з позначеними питаннями ми, насамперед, перелічимо блоки системи – цільовий, змістовний, організаційний, діагностичний, результативний [5, с.47].

Важливим моментом у нашому дослідженні є визначення принципів, на основі яких розроблялася система. Аналіз науково-педагогічної літератури (В.Андреев [1], В.Беспалько [3], А.Вербицький [4] і ін.) дозволяє виділити наступні принципи:

1. Принцип цілепокладання, що дозволяє студентам чітко уявити собі мету й завдання майбутньої роботи, намітити способи їх досягнення.

2. Принцип цілісності, основними вимогами якого є органічна єдність змісту навчальної роботи, тісна взаємодія всіх форм і методів формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу.

3. Дослідницький принцип, спрямований на організацію такої діяльності, яка сприяє розвитку у студентів здатності мислити творчо. Тому кожне заняття ставить метою навчити мислити, оперувати інформацією в різних ситуаціях, самостійно шукати, систематизувати й застосовувати нові знання на практиці.

4. Принцип діагностичності полягає в об'єктивній оцінці рівня сформованості професійної культури майбутніх дизайнерів одягу на основі розроблених критеріїв.

5. Принцип об'єктивності, який виходить із того, що результати не повинні залежати від особистості викладача; оцінка, отримана студентом, повинна бути об'єктивною. Таким чином, суттєво зменшується елемент.

Підводячи підсумок вищесказаному, відзначимо, що основою системи є наступні складові:

- Реалізація самостійної діяльності при вирішенні професійно-орієнтованих завдань;
- Художньо-креативні якості;
- Теоретико-технологічна дизайнерська підготовка.

При розробці цільового блоку ми виходимо з того, що поставлена мета буде успішною, якщо:

- будуть чітко виділені якості, на яких дизайнер одягу буде акцентувати увагу у ході освітнього процесу;

- існуюча діагностика параметрів дозволить виявити рівень необхідного засвоєння цієї якості.

Дане цілепокладання з позицій системного підходу є системоутворюючим компонентом і відображає доміант розвитку інтелектуально-творчих якостей особистості (найбільш значимі професійні якості: креативність, інтуїція, творча уява, дивергентність мислення) в умовах сучасної професійної освіти.

Відзначимо, що мета і завдання при розробці педагогічної системи, взаємозалежні з усіма блоками:

- зі змістовним (мета і завдання безпосередньо визначають зміст дисциплін галузевої підготовки: проектування костюму, моделювання стилю та іміджу, історія костюму та крою, робота в матеріалі, конструювання одягу, історія та теорія декоративно прикладного-мистецтва, оздоблення одягу, матеріалознавство);

- з організаційним (мета і завдання безпосередньо впливають на вибір методів, форм і засобів формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу);

- з діагностичним (мета і завдання пов'язані з діагностичними методиками і їх вибором);

- з результативним (мета і завдання безпосередньо визначають результат досліджуемого процесу).

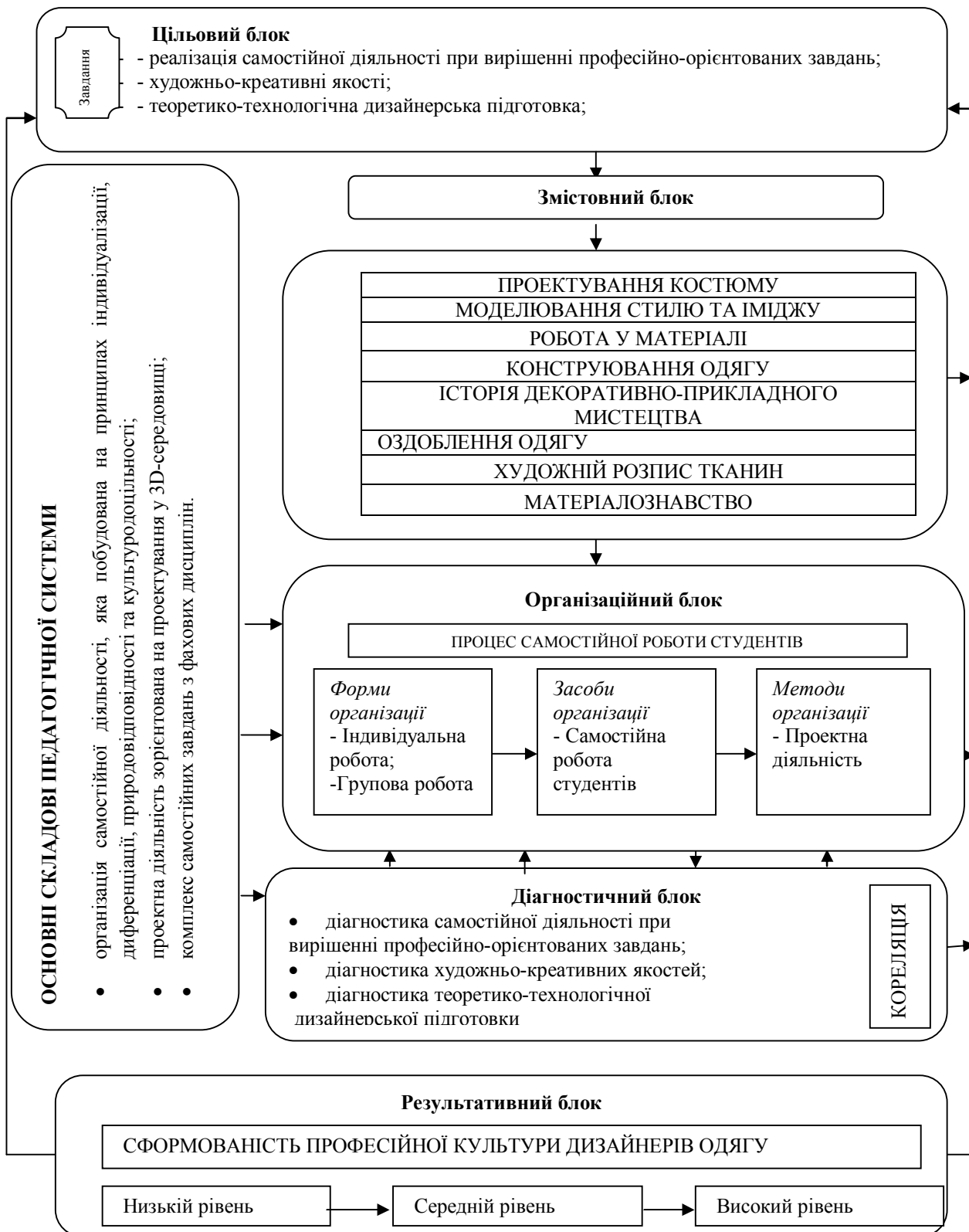

Рис. 1. Система формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу

Змістовний блок ми характеризуємо з позиції діяльного підходу до формування професійної культури, що припускає практично орієнтовану спрямованість використання змісту в процесі самостійної роботи студентів. Змістова сторона системи формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу розроблена з урахуванням різних видів самостійної роботи.

У даному блоці визначається перелік інформаційних ресурсів, за допомогою яких відбувається самостійна пошукова діяльність майбутніх дизайнерів одягу.

Змістовний блок пов'язаний з кінцевим результатом у системі – підвищенням рівня сформованості професійної культури.

При цьому система формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи виконує наступні функції: нормативного забезпечення, методичного забезпечення й практичної реалізації.

Функція *нормативного забезпечення* спрямована на визначення цільової настанови підготовки сучасного фахівця. Функція *методичного забезпечення* спрямована на обґрунтування методичної системи, що включає засоби, умови, форми, способи формування професійної культури (методичні рекомендації з кожної дисципліни, контрольні самостійні роботи, практичні завдання, тести тощо). Функція *практичної реалізації* включає ряд допоміжних функцій: діагностику вихідного стану сформованості професійної культури, аналіз і корекцію досліджуваного процесу, оцінку й інтерпретацію отриманих результатів.

У цілому, реалізація всіх описаних функцій приводить до досягнення мети – формування професійної культури, перехід студентів на більш високий рівень її сформованості.

Організаційний блок характеризує методи, форми й засоби у формуванні професійної культури майбутніх дизайнерів одягу.

При виборі форм самостійної роботи ми враховували наступні параметри: зміст дисциплін галузевої підготовки майбутнього дизайнера одягу; рівень освіти й ступінь підготовки студентів; необхідність упорядкування навантаження студентів при самостійній роботі. Виходячи з даних параметрів, ми виявили основні форми організації самостійної роботи:

- аудиторні заняття за дисциплінами галузевої підготовки (лекції, семінари, практикуми, практичні роботи, інтегративні заняття);
- планові консультації, заліки, іспити, курсові проекти;
- позааудиторна самостійна робота при виконанні домашніх завдань навчального й творчого характеру (написання рефератів, виконання семестрових завдань, контрольних самостійних робіт, курсових і кваліфікаційних проектів).

Організація самостійної роботи студентів містить у собі наступні етапи:

1. Відбір цілей самостійної роботи. Підставами відбору цілей є конкретизація мети, що відображає теорію та системи, професійні технології.

2. Відбір змісту самостійної роботи. Підставами відбору змісту самостійної роботи є джерела самоосвіти (література, самоаналіз і ін.), індивідуально-психологічні особливості студентів (вміння навчатися, бути обізнаним, інтелект, мотивація, особливості навчальної діяльності).

3. Конструювання завдань. Завдання відображають зміст кожної запропонованої дисципліни та розробляються для кожного виду самостійної роботи: адаптивного, репродуктивного і креативного.

4. Організація контролю. Включає ретельний відбір засобів контролю, визначення етапів, розробку індивідуальних форм контролю.

Діагностичний блок системи знаходиться у взаємозв'язку із цільовим, організаційним і результативним блоками й містить у собі:

- Реалізацію самостійної діяльності при вирішенні професійно-орієнтованих завдань;
- Художньо-креативний показник;
- Теоретико-технологічну дизайнерську підготовку.

У рамках даного блоку передбачається самодіагностика майбутніх дизайнерів одягу, яка дозволяє студентам критично переосмислити свої вчинки, дії, грамотно організувати й регулювати процес власної самостійної діяльності. На основі цього здійснюється аналіз початкового, проміжного й підсумкового стану професійної культури, необхідної для характеристики результатів дослідження.

У *результативному блоці* розглядається сформованість професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи (перехід майбутнього фахівця з вихідного рівня на більш високий, якісний рівень). Отриманий результат повинен оцінюватися шляхом діагностики й порівняння з наміченою метою.

У блоці також передбачена корекція, яка сприяє усуненню недоліків процесу формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи, установленню зворотного зв'язку суб'єктів навчання, своєчасному одержанню інформації про формування професійної культури, можливих труднощів в оволодінні знань, розвитку вмінь і навичок, становленню професійно важливих якостей.

Висновки... Функціонування запропонованої нами педагогічної системи „формування професійної культури майбутнього дизайнера одягу в процесі самостійної роботи”, буде ефективною якщо впровадити її у навчальний процес ВНЗ, які готують дизайнерів одягу.

Список використаних джерел та літератури:

1. Андреев В. И. Педагогика : Учебный курс для творческого самоопределения / Валентин Иванович Андреев. – [2-е изд.]. – Казань : Центр инновационных технологий, 2000. – 608 с.

2. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерности, основы и методы / С. И. Архангельский. – М. : Высш. шк., 1980. – 368 с.
3. Беспалько В. П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения / В. П. Беспалько. – М., 1995. – 213 с.
4. Вербицкий А. А. Методика разработки и использования деловых игр как формы активного обучения студентов : Обзорная информация / А. А. Вербицкий, И. М. Сыроеждин. – М. : НИИВШ, 1981. – 48 с.
5. Еременко Т. А. Формирование профессиональной компетентности будущих педагогов дизайнера средствами самостоятельной работы : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Татьяна Анатольевна Еременко. – Челябинск, 2008. – 181 с.
6. Зеер Э. Ф. Личностно-ориентированное профессиональное образование / Э. Ф. Зеер. – Екатеринбург : Изд-во УрГПУ, 1998. – 126 с.

Аннотація

И.В.Продан

Разработка системы формирования профессиональной культуры будущих дизайнеров одежды средствами самостоятельной работы в ВУЗе

В данной статье рассмотрена возможность применения в учебном процессе ВУЗа педагогической системы эффективного формирования профессиональной культуры будущих дизайнеров одежды в процессе самостоятельной работы в контексте современного развития профессионального образования. Разработанная педагогическая система нацелена не только на развитие, обучение, воспитание, а также и на появление в ней новообразований, заданных стратегическими и тактическими целями образования.

Ключевые слова: педагогическая система, дизайнеры одежды, самостоятельная работа, ВНЗ.

Summary

I.V.Prodan

System Engineering of Formation of Professional Culture of the Future Designers of Clothes Means of Independent Work in Higher Educational Institution

In given article application possibility in educational process of higher educational institution of pedagogical system of effective formation of professional culture of the future designers of clothes in the course of independent work in a context of modern development of vocational training is considered. The developed pedagogical system is aimed not only at development, training, education, together with on occurrence in it of new growths set strategic and formation tactical targets.

Keywords: pedagogical system, designers of clothes, independent work, higher educational institution.

Дата надходження статті:

„9” березня 2011р.

УДК 355.237:355.40 (045)

А.М.РОМАНИШИН,

кандидат педагогічних наук,
(м.Львів)

Технологія формування виховної компетентності у майбутніх офіцерів у ВНЗ

Обґрунтовано поняття „дидактична технологія формування виховної компетентності у майбутніх офіцерів.

Ключові слова: компетентність, виховна компетентність, дидактична технологія, виховна діяльність.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Одним із напрямків професіоналізації ЗС України є підвищення особистого професійного рівня військовослужбовців шляхом удосконалення системи освіти, фахової підготовки, запровадження системи підвищення кваліфікації офіцерського складу [1]. Реалізація вказаного положення у ВНЗ потребує постійного критичного осмислення підходів до організації навчально-виховного процесу, змісту фахової підготовки, виховання майбутніх офіцерів, розроблення та впровадження перспективних технологій навчання.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Наукові аспекти навчання й виховання курсантів ВНЗ досить широко відображені у працях багатьох педагогів і психологів. Загальні питання підготовки курсантів до військово-професійної діяльності розглядаються в працях Б.Ц.Бадмаева, О.В.Барабанщикова, Л.Г.Лаптева, В.Г.Михайловського, В.Н.Нуждіна, В.Г.Уткина, М.Ф.Феденка, В.П.Чалицького. У вітчизняній педагогіці проблему підготовки військових фахівців, зокрема й офіцерів-вихователів, до різних видів діяльності досліджували О.С.Автушенко, О.В.Бойко, Т.В.Бунеев, Г.В.Вишинська, С.М.Гречко, С.В.Капітанець, Є.Ю.Литвиновський, М.І.Нещадим, В.М.Павлушенко, С.Т.Полторак, В.П.Печеницький, І.В.Платонов, В.В.Ягупов та інші. На підставі аналізу вище наведених наукових досліджень виявили, що не повною мірою вивчена проблема організації якісної підготовки офіцерів, які б володіли знаннями, навичками і вміннями з теорії і практики організації виховної діяльності у підпорядкованих підрозділах.

Формулювання цілей статті... З огляду на це ми ставили за мету обґрунтування технології